

JAARRAPPORTAGE HET HOGELAND 2021

JAARRAPPORTAGE HET HOGELAND 2021

Verantwoording

Opdrachtgever : Gemeente Het Hogeland
Datum : 22 februari 2022
Versie : 2

INHOUDSOPGAVE

1	VOORWOORD DIRECTEUR	4
2	ORGANISATIE IN ONTWIKKELING	5
3	ONTWIKKELINGEN IN HET VAKGEBIED	9
4	DOMEIN MILIEU	12
5	DOMEIN BODEM	17
6	DOMEIN JURIDISCH EN BESTUURLIJKE HANDHAVING	19
7	COLLECTIEVE TAKEN	20
8	MEERWERK	23

1 VOORWOORD DIRECTEUR

We kijken wederom terug op een bijzonder jaar: dynamiek in coronamaatregelen, economische ontwikkeling, de Omgevingswet, de doorlichting van het VTH-stelsel en de stappen die we intern zetten om het goede te blijven doen.

De gevolgen van langere tijd leven en werken onder coronamaatregelen doen zich gelden. Dat is voor de ODG niet anders dan voor andere organisaties. De medewerkers en organisatie zetten zich in om kwaliteit te blijven leveren ten behoeve van een veilige en schone leefomgeving. Samen met onze deelnemers en partners.

Economisch gaat het over het algemeen goed in onze regio. Dat vertaalt zich in veel bouwaanvragen en vergunningaanvragen om een bedrijf te starten of uit te breiden. In combinatie met de voorbereidingen op de Omgevingswet en met de implementatie van nieuwe systemen, hebben onze medewerkers volle werkpakketten. We zien in deze rapportage dat we dit jaar zoals verwacht een groot deel van onze opdracht hebben kunnen vervullen, maar niet alles hebben kunnen doen. Dat beeld is in de rapportages van dit jaar constant gebleven, en zal zich ook komend jaar voortzetten. Enerzijds is het een bewuste keuze van het bestuur om ontwikkelingen op te pakken binnen de bestaande kaders, anderzijds is dit ook een gevolg van een krappe arbeids- en inhuurmarkt.

De conclusie van de Commissie van Aartsen dat het VTH-stelsel niet goed functioneert, heeft geleid tot vervolgonderzoeken en eerste contouren van de inzet van het Rijk. De Algemene Rekenkamer toonde in een kritisch rapport aan dat de aanpak van milieucriminaliteit en -overtredingen ontoereikend is, met name het ontbreken van betrouwbare data is een probleem. Inmiddels is de ODG aangesloten bij het landelijke systeem Inspectieview. Over het Dreigingsbeeld Milieucriminaliteit 2021, waarin wordt geconstateerd dat er grote vermijdbare milieuschade is die aandacht behoeft, worden landelijk bestuurlijke gesprekken georganiseerd.

De stappen die het bestuur en de dienst zetten op het gebied van regionaal uniform milieubeleid, voorbereiding op wetswijzigingen, arbeidsmarkt, ICT en data- en risicogestuurd werken passen bij de in deze rapporten geschetste opgaven. Implementatie, ondersteuning van het Rijk en doorontwikkeling van regionale samenwerking op milieugebied vraagt de komende maanden energie van alle betrokken partijen.

Voor u ligt de Jaarrapportage 2021 waarin de Omgevingsdienst Groningen op regionaal niveau rapporteert over de voortgang van de dienstverlening. Waar het de opgave voor de Friese, Groningse, en Drentse majeure risicobedrijven betreft (Brzo Noord), rapporteert de ODG op noordelijk niveau. Vanaf hoofdstuk 4 van deze rapportage vindt u de informatie over de productie op deelnemersniveau. Daarin vormen de aantallen de basis. Waar mogelijk hebben we deze aantallen voorzien van kwalitatieve informatie over bijvoorbeeld naleefgedrag. De overige informatie over financiën en bedrijfsvoering vindt u in de Jaarstukken 2021.

Nienke Baars
Directeur Omgevingsdienst Groningen

2 ORGANISATIE IN ONTWIKKELING

2.1 *Dienstverlening*

Over heel 2021 is het beeld dat sprake was van een grote vraag naar onze producten. Dit beeld is onveranderd. Oorzaken hiervan zijn onder andere investeringen in de industrie, de energietransitie en de vele bouwprojecten. In totaal heeft u in 2021 11.505 zaken opgestart.. Dit zijn 3.214 zaken meer dan ingekocht via de jaaropdrachten, oftewel 39% meer. Deze aantallen zijn exclusief de werkzaamheden die zijn verricht in het kader van de meerwerkovereenkomsten.

In 2021 hebben we 7.574 zaken afgerond. Afgezet tegen de jaaropdracht gaat het om een realisatie van 91%. Deze realisatie sluit aan bij de eerdere prognoses (o.a. in de Najaarsrapportage) waarbij we hebben aangegeven dat we de kans reëel achten dat de productiedoelstellingen dit jaar niet geheel gehaald zouden worden. Op de oorzaken hiervan komen we hieronder terug. Verderop in deze rapportage leest u het precieze beeld per taakveld en voor u als opdrachtgever.

In de Voorjaars- en Najaarsrapportage heeft u kunnen lezen dat de extra binnengekomen zaken plus een hoger ziekteverzuim de redenen zijn van een oplopende werkdruk. Dit beeld is gedurende het jaar nauwelijks veranderd. Het ziekteverzuim bedraagt over het gehele jaar 5,68%. We hebben het beeld dat de oorzaken in veel gevallen corona-gerelateerd zijn en dat het ziekteverzuimpercentage verschilt per team. De ontwikkeling van de situatie rondom corona deze winter draagt niet bij aan verbetering van deze situatie.

Een andere verklarende factor waarom we de productiedoelstellingen niet hebben gerealiseerd is de ontwikkelopgaven die tijd kosten, zoals voorbereiding op de Omgevingswet. We zien dat het voorbereiden van de organisatie op deze wetswijziging veel tijd en energie kost. Dat geldt ook voor ontwikkelopgaven als andere wetswijzigingen, de implementatie van het financieringsmodel, de aanbesteding van het zaakstelsel en datagericht werken. Op toekomstige ontwikkelingen en wat dit betekent voor 2022 komen we hieronder terug.

De lastige arbeidsmarkt heeft effect op de (financiële realisatie) dit jaar. Om ziekte op te vangen en werkdruk te verlagen zetten we, naast het invullen van vacatures, volop in op inhuur. Omdat het invullen van vacatures veelal tijd kost en omdat de inhuurmarkt momenteel ook krap is, zien we oplopende tarieven. Dit raakt de Omgevingsdienst uiteindelijk in de beschikbare capaciteit en daarmee dus ook in de productie. Sterk inzetten op vervulling van de vacatures en inhuur sluit aan bij de opdracht van het bestuur om productiedoelstellingen zoveel mogelijk te halen en het budget hiervoor aan te wenden.

De afgelopen maanden hebben we een aantal maatregelen getroffen om termijnen te blijven halen en de productie zoveel mogelijk te blijven garanderen. Voorbeelden van maatregelen zijn extra inzet van administratieve ondersteuning in het primair proces en een efficiëntere afhandeling van eenvoudige vergunningen bij vergunningverlening bouw.

2.2 *Sturings- en financieringsmodel en basistaken*

Op 1 januari 2022 gaan we gezamenlijk over op een nieuw financieringsmodel, waarin wordt begroot op basis van output en afgerekend op begrotingsbasis. De inzet van de ODG wordt geleverd op basis van milieurisico's en een gelijk speelveld voor bedrijven in de regio, op basis van het uitvoerings- en handhavingsbeleid.

2021 stond in het teken van de voorbereiding op de implementatie van het nieuwe financieringsmodel. Zo zijn alle afspraken verankerd in juridische documentatie en zijn bijna alle rapportages, benodigd bij de uitvoering, ontwikkeld. De juridische documentatie is in het AB van 9 december vastgesteld. Belangrijke voorwaarde voordat het model kan worden ingevoerd, is dat elke raad instemt met de nieuwe GR. Dit proces is onlangs voltooid.

Daarnaast is een werkgroep, in opdracht van het AB, aan de slag om te onderzoeken welke efficiency mogelijkheden er zijn. Naar aanleiding van een presentatie van Seinstra & Partners, die potentiële efficiencydoelen bij diverse diensten heeft onderzocht, heeft de werkgroep onderzocht welke mogelijkheden er voor de ODG en de deelnemers zijn. In september is het VTH-platform en het bestuur hiervan op de hoogte gebracht.

Tot slot vindt per 1 januari 2022 de overdracht van de meldingen Besluit bodemkwaliteit en de asbesttaken plaats. Met iedere betreffende deelnemer is intensief contact geweest over overdracht van taken, personeel en financiën. Dit loopt volgens planning. Alle deelnemers hebben aangegeven geen personeel over te dragen. Dit betekent dat de ODG hiervoor vacatures heeft gesteld, die allemaal zijn ingevuld.

2.3 *Arbeidsmarkt en inhuur in relatie tot productie*

In paragraaf 2.1 heeft u kunnen lezen hoe het ervoor staat met de productie, dat er sprake is van een hoge vraag en werkdruk en welke maatregelen we in dit verband hebben getroffen. Eerder hebben we aangegeven dat het onze doelstelling was om dit jaar het personeelsbudget uit te nutten en de jaaropdrachten zo veel als mogelijk te realiseren en werkdruk te verminderen. Hiertoe hebben we inhuur tijdig verlengd voor 2022 en vacatures, o.a. voor de uitbreiding van taken (als gevolg van de overdracht van basistaken), tijdig open gesteld en vervuld.

Omdat vacatures moeilijk in te vullen zijn starten we in 2022 samen met de FUMO en de RUDD een project om met een arbeidsmarktcampagne beter zichtbaar te worden voor potentieel geïnteresseerde werknemers. Het doel voor 2022 is wederom om zoveel als mogelijk de vacatures te vervullen, zodat we kunnen voldoen aan de vraag, de werkdruk acceptabel blijft en de werkvoorraden zoveel als mogelijk beperkt zijn op het moment van invoering van de Omgevingswet.

2.4 *Brzo en RIE4*

In de jaarrapportage Brzo Noord 2021 rapporteert de Omgevingsdienst Groningen op noordelijk niveau over de voortgang van de dienstverlening bij de majeure risicobedrijven in Drenthe, Fryslân en Groningen. Daarin is te lezen dat de coronamaatregelen effect hebben gehad op het werk voor de Brzo/RIE4-inrichtingen. Ondanks dit gegeven zijn de geplande inspecties uitgevoerd.

Opvallend is dat het aantal Brzo/RIE4-bedrijven in Noord-Nederland in de afgelopen jaren is toegenomen. Dit leidt tot extra werk voor de vergunningverleners, adviseurs en toezichthouders. De formatie wordt zoveel mogelijk afgestemd op het werkaanbod. Daarnaast wordt gewerkt met inhuur en uitbesteding. Het werk voor de Brzo/RIE4-bedrijven stelt specifieke eisen aan het personeel. Gebleken is dat gekwalificeerde vergunningverleners en toezichthouders zeer lastig in de markt te vinden zijn.

De vergunningverlening en advisering zijn in deze periode zoveel mogelijk op de gebruikelijke manier voortgezet. Overleg vond veelal digitaal plaats. De werkvoorraad bij vergunningverlening is groot. In 2021 zijn meerdere vooroverleggen voor nieuwe initiatieven op het gebied van duurzame energie gestart. Dit naast de al lopende vooroverleggen en de procedures bij de al aanwezige Brzo/RIE4-bedrijven. In de eerste maanden is een succesvolle inhaalslag gemaakt met het uitvoeren van actualisatietoetsen. De resultaten daarvan zijn verwerkt in de meerjarenplanning actualisatie. Als vervolg op de toetsen zijn diverse vergunningen geactualiseerd.

De inspecties zijn digitaal voorbereid en waar dit mogelijk was fysiek uitgevoerd, namelijk in die situaties waar de bedrijven ons konden ontvangen en met inachtnaam van de veiligheidsmaatregelen in relatie tot corona. In de rapportages van de provincies wordt dieper ingegaan op de productie en de ontwikkelingen.

2.5 Uniform uitvoerings- en handhavingsbeleid

Sinds dit jaar doen we ervaring op met het uniform uitvoerings- en handhavingsbeleid. De definitieve vaststelling van het uniforme beleid, de bijbehorende risicoanalyse en het jaarlijkse programma voor de ODG, vindt op enig moment plaats in de colleges van de deelnemers. Een werkgroep van opdrachtgevers en de ODG is momenteel bezig om een plan van aanpak op te stellen om het huidige concept beleid te evalueren en te actualiseren zodat het aansluit bij de Omgevingswet. Tevens worden ook de ontbrekende domeinen (asbest, bodem en indirecte lozingen) toegevoegd. De planning is dat de uitvoering geheel 2022 in beslag neemt.

2.6 Datagestuurde werken

De ODG is volop in ontwikkeling en heeft als belangrijke taak om in opdracht van de deelnemers te zorgen voor de leefomgeving in Groningen. Daar hoort bij om inzicht te hebben in de leefomgeving, zodat we weten waar onze inzet het meest nodig is. Inzicht krijg je met behulp van data. De afgelopen jaren is geïnvesteerd in een eenduidige manier van werken door middel van eenduidige werkprocessen en het registreren van data. Nu is het tijd voor een nieuwe stap: we willen weten wat het effect is van ons werk op de leefomgeving. Dit past bij de ontwikkelingen die naar voren komen in de rapportages van andere omgevingsdiensten.

We willen een slimme en efficiënte organisatie zijn, die met behulp van data toegevoegde waarde levert aan de omgeving. Dat betekent ten eerste inzicht krijgen en geven in de staat van de leefomgeving en dan heel gericht onze capaciteit inzetten op bijv. branches waar de risico's het hoogst zijn en het naleefgedrag laag is óf door middel van het analyseren van data komen tot nieuwe werkwijzen. Denk bijvoorbeeld aan het organiseren van voorlichtingen, als blijkt dat een reden voor relatief laag naleefgedrag is dat er onbekendheid van regelgeving is.

We zijn een dienst waarin betrouwbaarheid en efficiëntie belangrijke kernwaarden zijn, die we steeds meer door middel van data willen ondersteunen. Dit doen we op een transparante en eenduidige wijze. De informatie in de organisatie – maar ook daarbuiten – wordt steeds meer en interessanter voor ons, om de uitvoering van ons werk op te baseren. Ons toekomstbeeld is om uiteindelijk zo ver te zijn dat we onze gehele dienstverlening kunnen veranderen door producten, prijzen én effecten aan elkaar te koppelen.

In het najaar van 2021 is het project datagestuurd werken gestart om bovenstaande doelstellingen te bewerkstelligen. Dit project kunnen we niet alleen uitvoeren, dat doen we in gezamenlijkheid met onze opdrachtgevers. Voor het komende jaar hebben opdrachtgevers een belangrijke rol in het aangeven van onderwerpen waar de ODG zich met de gevormde 'data unit' op kan richten om analyses te maken. Alleen in gezamenlijkheid zal datagestuurd werken ook echt effectief zijn.

3 ONTWIKKELINGEN IN HET VAKGEBIED

3.1 *Wet natuurbescherming*

Het afgelopen jaar heeft wederom laten zien dat het stikstofdossier onderhevig blijft aan snel op elkaar volgende veranderingen. De houdbaarheid van vergunningen en van nieuwe wetgeving is voortdurend in het geding, ook omdat de samenleving z'n ongenoegen uit door grote aantallen beroepschriften en handhavingsverzoeken in te dienen. Initiatiefnemers merken de gevolgen omdat procedures moeizaam verlopen en veel meer tijd vragen, waarbij rechtszekerheid niet te garanderen is. Daardoor kunnen ook duurzame initiatieven vastlopen.

Anderzijds zijn projecten (gedeeltelijk) vergunning-vrij voor natuuractiviteiten, mits bewezen en getoetst. Onbegrip hiervoor en kennisgebrek bij (adviseurs van) bedrijven leiden ook tot langere procedures en veel discussies. De ODG werkt nog meer samen met de Provincie Groningen en investeert voortdurend in kennis. Dit is nodig want het venijn schuilt in de kleinste details van milieu- en natuurregels. Naar verwachting zal het komende jaar geen ander beeld laten zien.

Natuurwetgeving gaat op in de Omgevingswet en regelt via een programma stevige resultaatsverplichtingen voor stikstofreductie. Europese richtlijnen blijven bepalend voor de mate waarin van het belang van de gebieds- en soortenbescherming kan worden afgeweken ten gunste van andere belangen. Dit staat op gespannen voet met de gedecentraliseerde besluitvorming. Samenwerkingsafspraken, omgevingsvisies, – verordeningen- en plannen moeten dan ook stevige handvatten bieden voor de uitvoering VTH. De kans op het kunnen halen van proceduretermijnen kan dan ook toenemen, evenals de rechtszekerheid van bestaande- en nieuwe duurzame initiatieven.

3.2 *Omgevingswet*

We werken toe naar invoering van de Omgevingswet op 1 juli 2022. We hebben er vertrouwen in op tijd klaar te zijn, maar zijn afhankelijk van het hebben van een werkende keten en de keuzes van partners. De uitvoering heeft uniforme werkprocessen nodig in de regio, zeker in de beginperiode. Het bestuur heeft eerder dit jaar uitgesproken een robuuste uitvoering van groot belang te vinden. Uniformiteit in processen is ook van belang i.r.t. de uitvoerbaarheid en kosten van de dienstverlening van de ODG.

We hebben het afgelopen jaar concrete voorbereidingen getroffen voor veranderingen, verdeeld over de thema's beleid en instrumenten, ketensamenwerking, veranderingen in interne werkprocessen, opleidingen en het DSO. Daarnaast hebben we onze opdrachtgevers ondersteund bij de voorbereidingen voor inwerkingtreding. In 2022 gaan we hier mee verder én gaan we intensief oefenen in de praktijk.

Op het vlak van **beleid en instrumenten** hebben we advies gegeven over omgevingsdocumenten (o.a. adviserend bij omgevingsplannen bij de gemeenten Stads kanaal, Veendam en Westerwolde, en de Omgevingsverordening van provincie Groningen). Verder is in samenwerking met de noordelijke omgevingsdiensten en veiligheidsregio's het *Inspiratiedocument externe veiligheid in het omgevingsplan*

opgesteld. Daarnaast wordt samen met ketenpartners, de veiligheidsregio en de GGD, een *handvat advisering ketenpartners* opgesteld, om aan te geven wanneer in het proces en op welke wijze we gemeenten kunnen adviseren. Ook loopt er een pilot waarin we een vergunningaanvraag volgens de procedure doorlopen. Ten slotte heeft inhoudelijke afstemming omtrent de bruidsschat plaatsgevonden.

Omtrent het **DSO** is te melden dat de ODG de STAM-aansluiting op de eigen VTH-systemen heeft ingeregeld. Voor de gemeenten Midden-Groningen en Stadskanaal (die via ons aansluiten) hebben wij de STAM-aansluiting gerealiseerd en ingeregeld. De samenwerkingsfunctionaliteit (SWF) is functioneel getest met bevoegde gezagen en ketenpartners. Daarbij is gezorgd dat er is samengewerkt met partners die verschillende leveranciers hebben voor hun VTH-systeem en met partners die samenwerken via het webportaal voor de digitale samenwerking.

In regionaal verband leveren wij een bijdrage aan de totstandkoming van de essentiële afspraken binnen de **ketensamenwerking**. Dit is nodig om de interne **werkprocessen** goed te regelen en wordt begin 2022 afgerond. Daarnaast is dit ook nodig om de ketensamenwerkingsafspraken te kunnen testen op zowel proces als ICT in de keten. Vanuit de ODG hebben we de voorbereidingen hiervoor binnen de regio getrokken. Door in Q1 en begin Q2 2022 te oefenen, kunnen we op basis van de testresultaten scherper vaststellen welke acties het komend jaar nog nodig zijn (op zowel proces als DSO).

In het kader van **samenwerking** worden juridische documenten (o.a. GR, DVO, Dienstverleningshandvest en mandaten) aangepast. Ook worden gesprekken met de regio gevoerd over regionale afstemming t.b.v. efficiency en dienstverlening.

Op het vlak van **opleidingen** heeft de ODG een training Milieubelastende Activiteit verzorgd door middel van eigen trainers die het 'train-de-trainertraject' vanuit de Omgevingsdienst NL academie hebben doorlopen. Voor een aantal vakinhoudelijke disciplines worden aanvullende of andere trainingen georganiseerd. Daarnaast wordt de gehele organisatie de training adviesvaardigheden aangeboden. Het oefenen vraagt het komende jaar tijd, hetgeen zich straks vertaalt in kwaliteit van dienstverlening. Ook het oefenen is een vorm van opleiden, bijvoorbeeld middels de ketentesten of een leer-werk-sessie met de provincie Groningen die begin 2022 gaat plaatsvinden.

3.3 **Wet Kwaliteitsborging voor het bouwen (Wkb)**

De Wet Kwaliteitsborging voor het Bouwen zal tegelijk met de Omgevingswet (zie paragraaf 3.2) in werking treden. Het is mogelijk dat dit gefaseerd gaat gebeuren en eerst gaat gelden voor nieuwbouwwoningen. Inmiddels is het ambassadeursnetwerk "Groningen Bouwt door" van start gegaan. Dit netwerk is bedoeld als aanjager voor de proefprojecten die vanuit de Wkb opgestart moeten gaan worden. Het aantal proefprojecten stijgt gestaag. Ten tijde van het opstellen van de najaarsrapportage waren er drie proefprojecten aangemeld, inmiddels is dat opgelopen naar veertien. Nog niet alle proefprojecten zijn ook al daadwerkelijk gestart, maar zijn in ieder geval wel aangemeld en zullen ook als zodanig gaan draaien.

Daarnaast moeten er door betrokken deelnemers nog diverse beleidskeuzes gemaakt worden. Deze keuzes kunnen personele- en of financiële effecten hebben. De ODG heeft daarnaast geprobeerd de gevolgen voor alle gemeenten in de provincie Groningen inzichtelijk te krijgen, middels een bezoeksronde aan vrijwel alle

gemeenten. Daarbij is gekeken waar we elkaar kunnen helpen. Dit bracht een divers beeld. Van gemeenten die al heel ver waren met opdoen van kennis en het zicht krijgen op de effecten, tot gemeenten die er nog nauwelijks mee bezig waren. Het blijft zaak snel keuzes te maken om zo binnen de regio tot een goede implementatie van de WKB te kunnen komen.

3.4 *Omgevingsveiligheid vanaf 2021*

Omgevingsveiligheid gaat over de risico's van installaties en activiteiten voor de omgeving, en heeft tot doel de risico's tot een aanvaardbaar niveau terug te brengen. Bij de inwerkingtreding van de Omgevingswet moet de aansluiting op het Register Externe Veiligheid (REV) een feit zijn. Dit register is de nieuwe landelijke database waarin informatie over de veiligheidsrisico's wordt verzameld: de risico's rond opslag, transport en gebruik van gevaarlijke stoffen. We zijn op dit moment bezig met voorbereidingen om ons zaakstelsel tijdig te koppelen aan het REV.

Voor opdrachtgevers gaat dit ook het nodige betekenen: zij moeten bepalen of ze bronhouderschap van het REV zelf willen houden, of dat zij dat aan de ODG willen overdragen. Het vullen van het REV zal veel inzet kosten. Vanuit milieuvergunningen en meldingen moeten de nodige gegevens worden overgezet, zodat helder wordt bij de vaststelling van omgevingsplannen welke milieurisico's er zijn en welke aandachtsgebieden gelden.

De ODG is in 2021 als deelnemer gestart in een landelijk project om de aansluiting op het REV te realiseren en de data uit het oude register om te zetten naar het REV. Daarnaast zetten we ons in landelijk verband in om de richtlijnen van het Rijk helder te krijgen ten behoeve van de uitvoering. In de loop van dit jaar zullen wij de bevoegde gezagen hierover nader te informeren.

3.5 *Inspectieview*

Inspectieview is een systeem waarin verschillende overheidsorganisaties informatie over milieulocaties kunnen delen. (Rijks)inspectiediensten, omgevingsdiensten en andere organisaties binnen handhaving en toezicht kunnen met Inspectieview hun werk gericht uitvoeren. Het doel van Inspectieview is om toezicht en handhaving door de overheid te verbeteren. Het delen van informatie draagt bij aan:

- meer samenwerking tussen (rijks)inspectiediensten.
- meer risicogericht en effectief toezicht.
- verlaging van de inspectielast.

Alle formaliteiten met het ministerie zijn inmiddels geregeld. Ook is de technische implementatie afgerond, zijn medewerkers getraind in het gebruik van Inspectieview en is proefgedraaid met het vullen van het systeem.

Inspectieview was een belangrijk onderdeel van het kritische rapport van de Algemene Rekenkamer, "Handhaven in het Duister" (juli 2021). Met deze stap realiseren we als ODG per januari 2022 aan de verplichting te voldoen en onze informatie op correcte wijze delen.

4 DOMEIN MILIEU

4.1 Vergunningen en meldingen

4.1.1 Vergunningzaken en trends

De opdrachten voor de gemeente Het Hogeland lieten in 2021 een wisselend beeld zien. Het aantal uitgebreide procedures, meldingen Activiteitenbesluit, m.e.r.-beoordelingen en verzoeken om maatwerk is lager dan vooraf ingeschat. Daarentegen is het aantal vooroverleggen hoger dan verwacht en zijn ook een aantal opdrachten binnengekomen die niet in de jaaropdracht stonden zoals advisering milieu voor inrichtingen (5 stuks), advisering Wet natuurbescherming, een goedkeuringsbesluit en een naamswijziging. Het aantal reguliere procedures komt overeen met de jaaropdracht.

Vanwege de verwachte inwerkingtreding van de Omgevingswet op 1 juli 2022, waarbij ook voor milieu-activiteiten leges zullen worden geheven, is de kans aanwezig dat er in de eerste helft van 2022 een toename zal zijn van het aantal van dit soort aanvragen. Voor het overige zijn in te dienen aanvragen en meldingen vaak afhankelijk van het initiatief van bedrijven en is daarop moeilijk te sturen.

4.1.2 Meerjaren Actualisatie Programma

In 2021 is verdere uitvoering gegeven aan het Meerjaren Actualisatie Programma (MAP). In dat kader is voor vijf inrichtingen een actualisatietoets uitgevoerd. In één geval leidt dit tot actualisatie van een vergunning in 2022.

Voor twee actualisaties is in 2021 het advies aangeleverd, de verdere afronding hiervan ligt bij de gemeente Het Hogeland. Acht andere actualisaties lopen nog en in één ander geval wordt de actualisatie meegenomen in een door het bedrijf aangevraagde veranderingsvergunning. In 2022 zullen voor 5 nieuwe bedrijven actualisatietoetsen worden uitgevoerd. De nog lopende actualisaties zullen in 2022 worden afgerond.

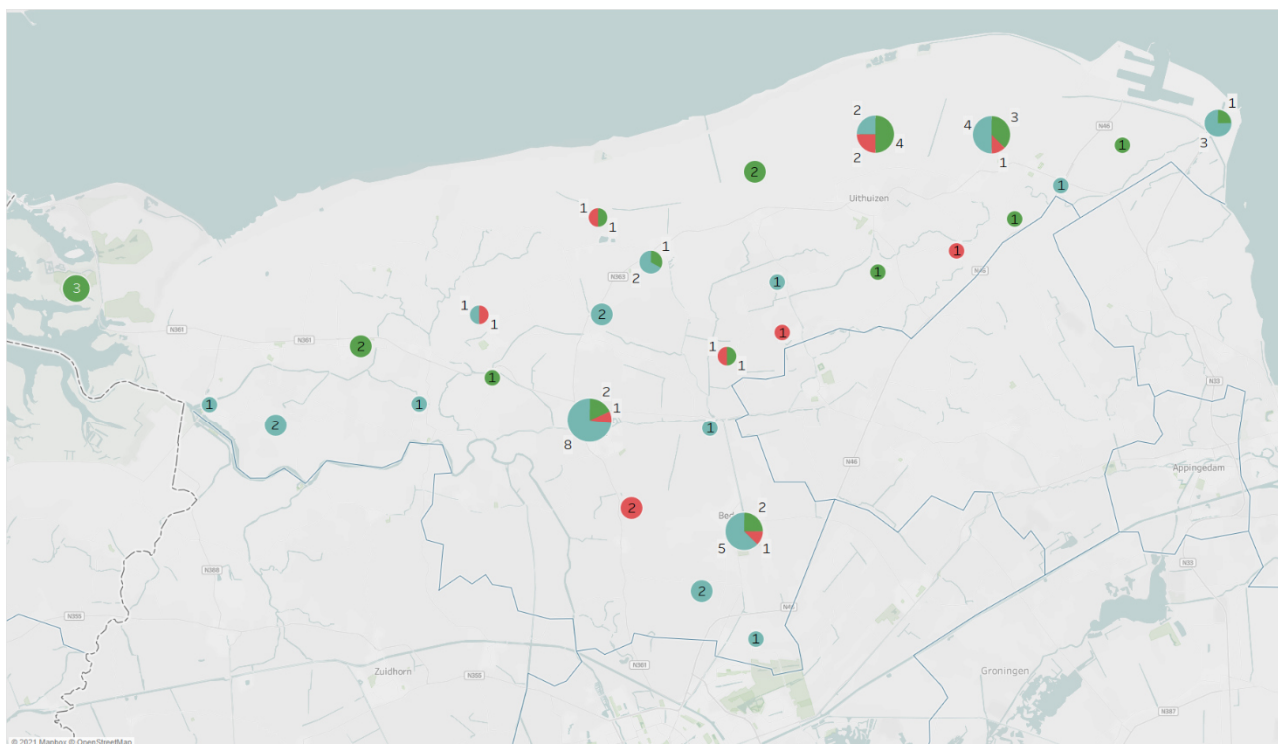
4.2 Toezicht

4.2.1 Reguliere milieucontroles

Ondanks dat het een lastig jaar was door corona en het niet ingevuld krijgen van een aantal vacatures, is het overgrote deel van de geplande reguliere milieucontroles dit jaar uitgevoerd. Bij een aantal pluimveebedrijven kon geen controle worden uitgevoerd, omdat er een bezoekverbod is ingesteld naar aanleiding van de Vogelgriep. De controles die niet zijn uitgevoerd, worden in 2022 alsnog uitgevoerd.

In onderstaande afbeelding is weergegeven waar de controles zijn uitgevoerd.

4.2.2 Vuurwerkcontroles

Ondanks het vuurwerkverbod zijn de voorcontroles wel uitgevoerd. Omdat er in sommige gevallen wel vuurwerk in de inrichtingen wordt opgeslagen, is beoordeeld of de voorzieningen in orde waren en of keuringen waren uitgevoerd. De verkoopcontroles zijn door het verkoopverbod niet uitgevoerd.

Bij de vuurwerkcontroles zijn geen overtredingen geconstateerd.

4.2.3 Indirecte lozingen

In het afgelopen jaar is aandacht geweest voor het bepalen van de bezoekfrequentie op basis van het naleefgedrag en de milieurisico's. De gemeentelijke bedrijven zijn op basis van deze bezoekfrequentie bezocht in het kader van indirecte lozingen. Enkele medewerkers hebben via het overheidsopleidingsprogramma (in)directe lozingen, georganiseerd door Rijkswaterstaat diverse modules gevolgd. Er is tijdelijk een specialist afvalwater beschikbaar geweest voor de VTH-taken indirecte lozingen. Momenteel is er een vacature voor deze rol.

Bij een voedingsmiddelenbedrijf is handhaving ingezet middels een voornemen last onder dwangsom vanwege een voortdurende overschrijding van de parameter fosfor. Dit is gebleken uit een kwartaalrapportage van het bedrijf. Uit de laatste overgelegde gegevens blijkt dat er geen verhogingen meer zijn geconstateerd en voorlopig niet verder handhavend wordt opgetreden. Ook uit een contrabemonstering zijn geen overschrijdingen geconstateerd.

Verder is een straal- en spuitbedrijf gezamenlijk bezocht met waterschap Noorderzijlvest om de lozingen te beoordelen. Hierbij zijn geen bijzonderheden geconstateerd. Voor de gemeente is dit bedrijf een nullozer

aangezien dit bedrijf geen gebruik maakt van een riolering, maar middels IBA's loost op het oppervlaktewater. Bij een inspectie bij een re-integratie organisatie is het proces- afvalwater en analyse van de bemonsteringen beoordeeld. Hierbij zijn geen afwijkingen geconstateerd

4.2.4 Energietoezicht

Voor de gemeente Het Hogeland wordt alleen energietoezicht uitgevoerd vanuit het project Versterkte uitvoering energiebesparings- en informatieplicht (VUE).

De eerste ronde van dit project is gestart in 2020. Aan dit project nemen zeven gemeentes deel. De ODG kan via een subsidiepot van Rijkswaterstaat werkzaamheden laten uitvoeren op energiegebied door externe adviseurs. Het was de bedoeling was om het project aan het einde van 2020 af te ronden. Vanwege corona is deze termijn met een half jaar verlengd. De administratieve werkzaamheden zijn in 2020 afgerond. Er is in 2020 een start gemaakt met fysieke controles, het resterende deel is in de eerste helft van 2021 afgerond. In het eerste kwartaal van 2021 zijn twintig inrichtingen gecontroleerd. De resterende negentien inrichtingen zijn in het tweede kwartaal bezocht. Het project VUE 2020 is afgerond.

In 2021 is er een tweede ronde VUE opengesteld. In totaal nemen er negen gemeentes deel aan dit project. Er zijn gelijksoortige werkzaamheden uitgevoerd als in de eerste ronde, met als toevoeging dat er een groot aantal inrichtingen is aangeschreven op het niet voldoen aan de informatieplicht. In totaal zijn er 914 inrichtingen aangeschreven. Tevens zijn er 33 inrichtingen op locatie gecontroleerd. Het project is nog niet afgerond en heeft een einddatum van 30 april 2022.

4.2.5 Naleefgedrag

Onderstaande tabel geeft het naleefgedrag weer van de reguliere milieucontroles. De tabel laat zien hoeveel procent van de controles heeft geleid tot een eerste hercontrole en welk percentage heeft geleid tot een Voornemen last onder dwangsom (Vlod) of een Last onder dwangsom (Lod). Om een vergelijking te kunnen maken met andere opdrachtgevers, wordt het percentage van alle bevoegde gezagen weergegeven. Indien overtredingen worden geconstateerd, wordt de zwaarste overtreding getoetst aan de matrix van de Toezicht- & handhavingstrategie WABO in de provincie Groningen (GHS). Afhankelijk van de uitkomst wordt bepaald welk handhavingsinstrument wordt ingezet.

In gemeente Het Hogeland is op basis van de GHS in 6% gekozen voor een Vlod. Er is direct een Vlod opgesteld n.a.v. een controle bij een tankstation. Hier was o.a. de ondergrondse tank niet tijdig gekeurd. Bij een veehouderij is ook direct een Vlod opgesteld, omdat de meststapel niet was afgedekt. In de overige gevallen is gekozen voor het handhavingsinstrument waarschuwingsbrief met een eerste hercontrole. Ook zijn er een aantal Vlod's opgesteld, omdat na de eerste hercontrole de overtreding nog niet ongedaan is gemaakt.

		% Overtredingen	% Hercontroles	% Vlod/b	% Lod/b
Gemeente Het Hogeland	Reguliere controle (Type A,B,B OBM,C,C-IPPC)	44%	38%	6%	0%
Totaal alle bevoegde gezagen	Reguliere controle (Type A,B,B OBM,C,C-IPPC)	45%	42%	3%	0%

4.3 Klachten en meldingen ongewoon voorval

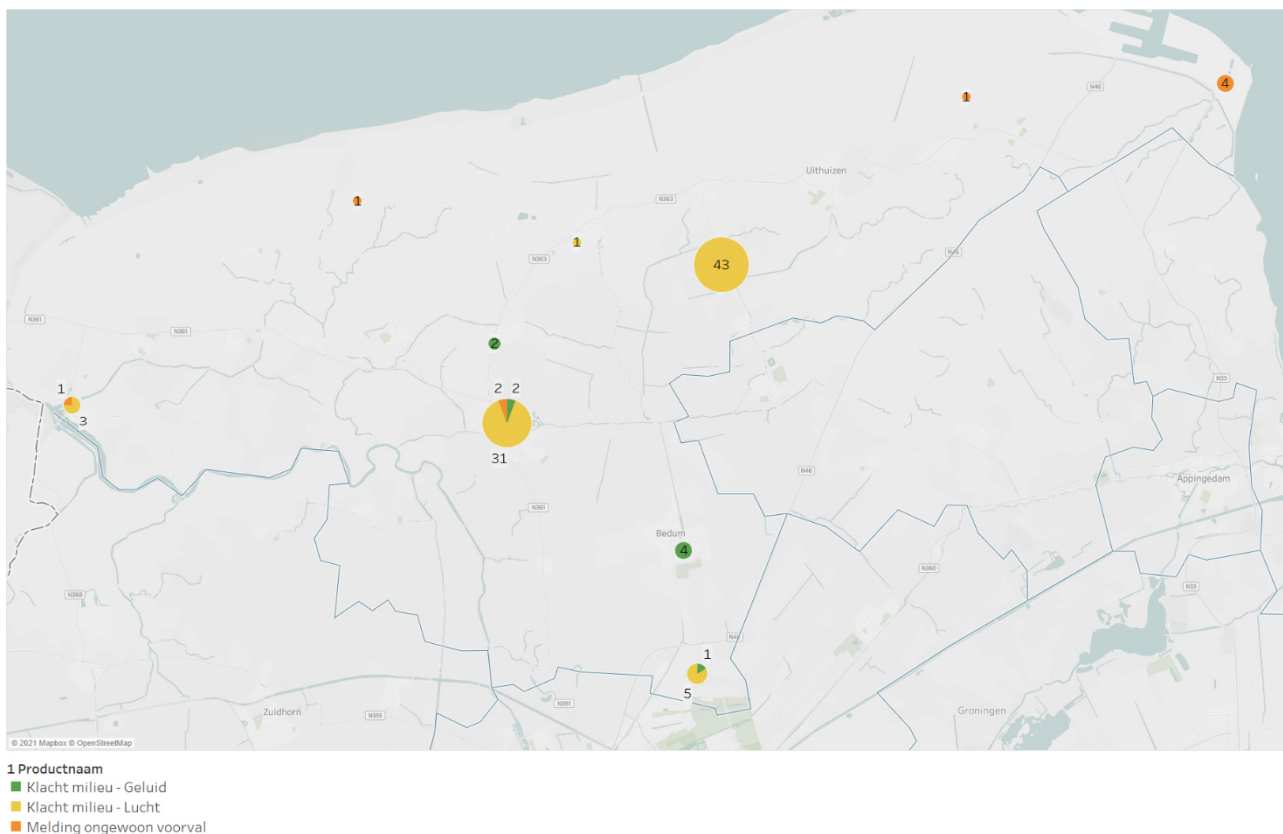
34 klachten hebben betrekking op geuroverlast afkomstig van een co-vergister uit Winsum. Bij dit bedrijf is dit jaar een reguliere controle uitgevoerd. Hierbij zijn ten aanzien van de geuraspecten geen overtredingen geconstateerd. Er loopt ook nog een vergunningstraject bij dit bedrijf. Vijf klachten hebben betrekking op een pluimveehouderij in Zuidwolde. Bij dit bedrijf moet naar aanleiding van handhaving nog een mestloods worden gebouwd. In afstemming met de gemeente is besloten om eerst geen Lod op te leggen. We blijven toezicht houden of de mestloods daadwerkelijk wordt gebouwd.

44 klachten hebben betrekking op geuroverlast afkomstig van een geitenhouderij in Rottum. Bij controles n.a.v deze klachten zijn geen overtredingen geconstateerd. Twee klachten hebben betrekking op geluidsoverlast afkomstig van een drukkerij in Bedum. Er is inmiddels een geluidsmeting uitgevoerd, aanvullend daarop wordt in het najaar een trillingmeting gedaan. Hierbij is geen overtreding geconstateerd. De overige zaken zijn niet noemenswaardig.

Er zijn acht zaken melding ongewoon voorval behandeld. De ongewone voorvallen hebben betrekking op lekkages van bodembedreigende stoffen en een storing bij een vergister in Wisum. De piketmedewerker beoordeelt of er voldoende maatregelen worden getroffen om de gevolgen van het ongewoon voorval zoveel mogelijk te voorkomen. Vervolgens worden de ongewone voorvallen worden tijdens de regulier inspecties besproken met het bedrijf. Er wordt dan beoordeeld of er voldoende maatregelen zijn getroffen om het ongewoon voorval in de toekomst te voorkomen. Indien er geen reguliere controlezaak meer is of indien er urgentie is worden zaken direct opgepakt. Hiervoor wordt dan een zaak voor een aspectcontrole milieu aangemaakt.

In onderstaande afbeelding wordt weergegeven waar de klachten en meldingen ongewoon voorval hebben plaatsgevonden.

4.4 Advisering milieu

De gemeente het Hogeland heeft uren voor specialistisch advies ingekocht, als onderdeel van de bundel 0,3 FTE specialistische taken. In 2021 heeft de gemeente adviezen geluid, bodem, constructieve veiligheid, milieu, en een integraal advies en goedkeuringsbesluit aangevraagd.

4.4.1 PRTR (e-MJV)

De Omgevingsdienst Groningen heeft de taak om jaarlijks milieuvverslagen van bedrijven te beoordelen. Het gaat om bedrijven die volgens een Europese verordening EPRTTR-plichtig zijn. Nederland heeft voor deze PRTR-verplichting de landelijke database van het elektronisch milieujaarverslag (e-MJV) ingericht. Vanuit de landelijke e-MJV-database kan het Rijk rapportages aanleveren waarmee Nederland voldoet aan een groot aantal internationale verplichtingen op het gebied van (industriële) emissies. Het gaat bijvoorbeeld om de rapportage emissieplafonds (NEC) en de Kyoto-rapportage broeikasgassen.

De bedrijven leveren hun verslagen digitaal aan via de e-MJV-database, en de ODG beoordeelt deze. Het gaat om emissies naar lucht, water en bodem en bijvoorbeeld ook om hoe er omgegaan wordt met afval, energie en water. Van de bedrijven die PRTR-plichtig zijn, zijn in 2021 nagenoeg alle verslagen (ruim 500 stuks) beoordeeld en in zo'n 10 gevallen nog aanvullende vragen gesteld.

Met de inwerkingtreding van de Omgevingswet komt het beoordelen van veehouderijen ook bij de bevoegde gezagen terecht. Wij verwachten hierover dit jaar een overleg met het ministerie van I&W.

5 DOMEIN BODEM

5.1 Meldingen en toezicht

Het toezicht op het Besluit bodemkwaliteit loopt achter ten aanzien van de jaaropdracht. Er zijn 14 van de openstaande zaken in behandeling. Er hebben zich op dit moment nog geen zaken voorgedaan op het gebied van de Wet bodembescherming. Vanuit het vrije veldtoezicht zijn vooralsnog geen zaken geconstateerd.

Er zijn veel ontwikkelingen in de Eemshaven waarbij veel grondverzet wordt uitgevoerd. Hierover vindt regelmatig overleg plaats met de gemeente en de bedrijven voordat de werkzaamheden daadwerkelijk worden uitgevoerd.

5.2 Bijzondere dossiers

Kerkstraat Winsum

Aan de Kerkstraat in Winsum is tijdens graafwerkzaamheden verontreiniging waargenomen. Op dezelfde locatie is een BUS-melding onder het bevoegd gezag van de provincie gedaan. De verontreinigde grond is in verschillende deelstromen afgevoerd naar een erkende verwerker en verwerkingslocatie. Dit is onder het Bbk opgepakt. Naar aanleiding van de verschillende grondstromen wordt een rapport opgesteld gerelateerd aan het plan van aanpak. Deze is nog niet ontvangen.

Ontsluitingsweg Bedum

Recent is gestart met de 2e fase van de ontsluitingsweg in Bedum. Hier vinden diverse werkzaamheden plaats met grond en bouwstoffen. Zowel fase 2 als fase 3a zijn van start gegaan. Naar verwachting wordt fase 2 in maart afgerond. Momenteel vindt er discussie plaats met de ondernemer of boorgrond een afvalstof betreft of niet, waarbij de gemeente en de ODG van mening zijn dat dit een afvalstof betreft en dus afgevoerd moet worden. Of het inderdaad een afvalstof is, wordt nog onderzocht.

Werkzaamheden Ontsluitingsweg, Bedum

Fietspad Groningen–Winsum

De aanleg van het fietspad Groningen–Winsum is voor het eerste deel tot en met Wetsinge afgerond. Voor het vervolg is het wachten totdat diverse procedures van de provincie afgerond zijn voordat de werkzaamheden verder uitgevoerd kunnen worden.

Trekweg

De herinrichting van de Trekweg naar Onderdendam is inmiddels afgerond ten aanzien van het Bbk. Hierbij is een verontreinig aangetroffen, die nog onder het bevoegd gezag van de gemeente gesaneerd moet worden.

N996

In de tweede helft van dit jaar zal naar verwachting gestart worden met de aanleg van een weg vanaf Onderdendam (N996) naar Ranum. De eerste werkzaamheden zijn inmiddels uitgevoerd. Begin 2022 staat de realisatie van de onderdoorgang onder het spoor gepland.

Mernaweg Wehe Den Hoorn

Ter plaatse van Mernaweg in Wehe Den Hoorn zijn twee saneringen uitgevoerd onder het bevoegd gezag van de gemeente. Ten tijde van de uitvoering van het project is onder de weg veel puin aangetroffen en in depot gezet. Het depot is in eerste instantie indicatief bemonsterd als bouwstof waarbij de normen overschreden werden. Het depot diende echter gekeurd te worden als grond waarna wederom een indicatieve herkeuring plaats heeft gevonden. Na keuring als grond is het depot alsnog afgevoerd naar een erkend verwerker.

6 DOMEIN JURIDISCH EN BESTUURLIJKE HANDHAVING

Er zijn 34 juridische adviezen aangevraagd: 17 zijn er afgewikkeld en 17 zijn nog in behandeling. Het betreft adviezen op zienswijzen in een drietal vergunningskwesties. Daarnaast nog in 2 losse adviezen uitgebracht. De overige ingekochte juridische producten zijn met uitzondering van de vooraankondigingen veel minder afgenomen. We hebben nog een beroepsprocedure en hoger beroepsprocedure in behandeling.

7 COLLECTIEVE TAKEN

7.1 Ketentoezicht

Vanuit het Ketentoezicht zijn in 2021 de twee NIA thema's grondstromen en afgedankte elektrische en elektronische apparaten behandeld.

Grondstromen

Volgens de Inspectie Leefomgeving en Transport (ILT) (bron: RIVM Rapport 2019-0105), staat de aantasting van bodem, grond- en oppervlaktewater qua maatschappelijke schade op de tweede plaats van de 33 geëvalueerde maatschappelijke risico's in de ILT-brede risicoanalyse (rapport: Inspectie Leefomgeving en Transport, 2018).

Binnen de grenzen van de provincie Groningen is een stand still principe op de huidige bodemkwaliteit van toepassing. Dit stand still principe is beschreven in de Regionale Nota Bodembeheer en houdt in dat grondverzet niet mag leiden tot een verslechtering van de bodemkwaliteit op lokale schaal (generiek beleid) of binnen het beheergebied (gebiedsspecifiek beleid).

Voor het borgen van het stand still principe is het hebben van grip en zicht op de grondstromenketen van groot belang. Vanuit de projectgroep ketentoezicht is gewerkt aan projecten ter verbetering van het zicht en grip op de actoren in de grondstromenketen.

In 2021 is het naleefgedrag van wet- en regelgeving onderzocht binnen de branche klein grondverzet en de grotere groundbanken. Beiden zijn belangrijke actoren in de grondstromenketen als het gaat om het verwerken en voor de markt geschikt maken van grondpartijen. Voor het verwerken van grondstromen gelden strenge regels en voorschriften. Worden deze strikt gevolgd dan kan de toezichthouder bodem, bij een gemelde toepassing van grond, ervan uitgaan dat de milieuhygiënische kwaliteitsgegevens bij de partij grond juist zijn. Worden deze regels en voorschriften niet gevolgd, dan kan grond zonder of met verkeerde milieuhygiënische kwaliteit gegevens worden toegepast. Hierdoor zal verslechtering van de Groningse bodem optreden en komt het stand still principe in het gedrang.

Voor het verkrijgen van zicht op de actoren in de grondstromenketen zijn diverse klein grondverzet bedrijven en groundbanken bezocht. Een aantal van de bij deze bedrijven aanwezige grondpartijen zijn getoetst aan de daarvoor geldende regelgeving. Daarbij is onder andere getoetst op de aanwezigheid van documentatie bij de grondpartijen zoals: de locatie van herkomst, volume, enkelvoudige of samengevoegde partij en beschikbare kwaliteitsgegevens.

Tijdens het toezicht is geconstateerd dat met name de administratieve verplichtingen met betrekking tot het ontvangen en verwerken van de grondstromen een aandachtspunt is voor de bezochte bedrijven. Partijdossiers blijken regelmatig niet compleet en ontvangen partijen zijn niet eenduidig te volgen binnen het bedrijfsproces. De daadwerkelijke samenstelling en milieuhygiënische kwaliteit van de betrokken grondpartijen, is daarmee onvoldoende geborgd. Dit leidt tot twijfel over de daadwerkelijke samenstelling van de, door deze bedrijven, op de markt gezette grond partijen.

Alle betrokken bedrijven zijn schriftelijk geïnformeerd en zo nodig is handhavend opgetreden. De resultaten uit het toezicht worden gebruikt voor het slimmer en effectiever vormgeven van het toezicht op de grondstromenketen. In dit kader is onder andere het rapportagesysteem Digitale Checklisten aangevuld met specifieke op grondstromen gerichte vragen. De Digitale Checklist is een ondersteunend programma voor de toezichthouder. De in de checklist ingevoerde informatie, kan toegepast worden voor analyses, risico gericht toezicht en informatie gestuurde handhaving (IGH) op o.a. grondstromen.

Afgedankte elektrische en elektronische apparaten (AEEA)

Door zowel de IL&T en de politie, zijn in het (recente) verleden diverse projecten uitgevoerd, waarbij bleek dat een aanzienlijk deel van de afvalstroom van afgedankte elektrische en elektronische apparaten, niet op legale wijze wordt verwerkt. Afgedankte elektrische en elektronische apparaten mogen alleen gedemonteerd worden door een Cenelec erkend bedrijf. Buiten de Cenelec erkende bedrijven om, vindt geen registratie plaats van recycling. De EU recyclingdoelstelling wordt hiermee niet nagekomen, terwijl de onjuiste verwerking tot milieurisico's leidt.

De inzameling en verwerking van e-waste heeft landelijke aandacht en is als Nationale Intelligence Agenda (NIA) thema door diverse toezichtpartners opgenomen in de toezichtplannen 2021.

Door de projectgroep Ketentoezicht is in 2019 een projectvoorstel ketentoezicht e-waste geschreven. Op basis van dit projectvoorstel is eind 2019 een verkenning uitgevoerd. In 2020 zijn aanvullende controles uitgevoerd, waarbij informatie is verzameld over de handelingen met e-waste bij schroothandelaren en semi-particuliere inzamelaars van schroot/e-waste. Het toezicht bij de schroothandelaren is eind 2020 afgerond met een evaluatieverslag. Één van de conclusies in de evaluatiefase was dat er onvoldoende zicht is op de inzameling en afgifte van e-waste afkomstig van installatiebedrijven en de sloop- van bouwobjecten.

Tijdens de locatiebezoeken in 2020 zijn bij de reguliere schroothandel regelmatig gedemonteerde airco's units, Cv-ketels, schakelkasten en andere uit de installatiebranche afkomstige e-waste aangetroffen. De in deze apparaten aanwezige waardevolle metalen waren dan reeds verwijderd en separaat ingeleverd. Volgens de opgave van de schroothandelaren heeft de demontage van de apparaten voor de afgifte plaatsgevonden.

In samenwerking met de Task Force AEEA van het ILT zijn in 2021 diverse installatie- en sloopbedrijven bezocht. Daarbij zijn diverse handelingen in strijd met de Regeling AEEA aangetroffen. Dit varieerde van het niet (goed) gescheiden houden van het AEEA van overige afvalstoffen tot het demonteren van AEEA, zodat hieraan meer verdient werd. Bij één recyclingbedrijf is een illegale import van AEEA aangetroffen. Dit materiaal is in samenwerking met de inspecteur EVOA van het ILT geretourneerd naar het land van herkomst.

Alle bezochte bedrijven zijn schriftelijk geïnformeerd over de aangetroffen overtredingen. Daar waar nodig is handhavend opgetreden door de, aan het bedrijf, toegewezen toezichthouder Milieu.

Ook voor het toezicht op AEEA geldt dat hiervoor standaard vragen zijn toegevoegd aan het rapportagesysteem Digitale Checklisten. Hiermee wordt het toezicht op het gescheiden houden en een juiste verwerking van AEEA een vast onderdeel van het milieutoezicht bij de betrokken bedrijven.

7.2 *Strafrechtelijke handhaving*

Het inbrengen van strafzaken vindt veelal plaats naar aanleiding van de voornemens en lasten onder dwangsom of bestuursdwang die opgelegd worden. In sommige gevallen wordt een separate zaak door het bevoegd gezag aangedragen. In een aantal gevallen kan er niet bestuursrechtelijk worden opgetreden, maar enkel strafrechtelijk. Denk aan overtredingen geconstateerd bij bodemsaneringen, asbestsaneringen en het algemeen aan zaken waar de overtreding onomkeerbaar is.

Om te komen tot een eventuele strafrechtelijke vervolging van zaken, hanteren de toezichthouders in afstemming met de boa's de interventiematrix van de GHS. De boa-discipline levert vanuit hun taak in nauwe afstemming met het OM de informatie aan die nodig is voor een eventuele vervolgbaarheid. Na het strafrechtelijk onderzoek door de boa's, wordt het proces verbaal en de bevindingen naar het OM gestuurd. Het OM behandelt de ingestuurde zaak waarna beoordeling plaats vindt. Deze beoordeling kan leiden tot een strafrechtelijk vervolg. Door corona hebben we de afgelopen periode weinig verhoren kunnen afnemen. Dit had te maken met de sluiting van politiebureaus en de beperkte mogelijkheden voor verhoorruimten. Inmiddels zijn er enkele mogelijkheden om de verhoren weer te kunnen voeren. Er zijn op dit gebied wel achterstanden ontstaan.

8 MEERWERK

8.1 *Juridisch- en geluidsadvies (2021-023)*

Dit betreft een handhavingsverzoek m.b.t. geluidsoverlast aan de Molenweg 4 te Eenrum, die tot op heden 33 uur inzet heeft gevraagd van zowel juristen als geluidsadviseurs.

